

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

6 päivänä lokakuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — SEU 6 artikla — Euroopan unionin perusoikeuskirjan 49 artikla — Vastaajalle edullisemmän rikoslain taannehtivan soveltamisen periaate — Romanian kansalaisten Italiaan suuntautuvaa laitonta maahanmuuttoa järjestäneet Italian kansalaiset — Ennen Romanian unioniin liittymistä tehdyt teot — Romanian liittymisen vaikutus laittomassa maahanmuutossa avustamista koskevaan rikokseen — Unionin oikeuden soveltaminen — Unionin tuomioistuimen toimivalta

Asiassa C-218/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Tribunale ordinario di Campobasso (Campobasson ensimmäisen asteen tuomioistuin, Italia) on esittänyt 29.4.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.5.2015, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajina ovat

Gianpaolo Paoletti,

Umberto Castaldi,

Domenico Faricelli,

Antonio Angelucci,

Mauro Angelucci,

Antonio D'Ovidio,

Camillo Volpe,

Giampaolo Canzano,

Raffaele Di Giovanni ja

Antonio Della Valle,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. L. da Cruz Vilaça (esittelevä tuomari) sekä tuomarit F. Biltgen, A. Borg Barthet, E. Levits ja M. Berger,

julkisasiamies: Y. Bot,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Gianpaolo Paoletti, edustajanaan G. Milia, avvocato,
- Giampaolo Canzano, edustajanaan P. Di Giovanni, avvocato,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan L. D’Ascia, avvocato dello Stato,
- Itävallan hallitus, asiamiehenään G. Eberhard,
- Euroopan komissio, asiamiehinään H. Krämer ja D. Nardi,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.5.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEU 6 artiklan, Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 49 artiklan ja Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen (jäljempänä ihmisoikeussopimus) 7 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty Gianpaolo Paolettia ja eräitä muita Italian kansalaisia vastaan aloitetussa rikosasiassa, jossa heitä syytetään Romanian kansalaisten avustamisesta Italiaan suuntautuvassa laittomassa maahanmuutossa ennen Romanian liittymistä Euroopan unioniin.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Laittomassa maahantulossa, kauttakulussa ja maassa oleskelussa avustamisen määrittelystä 28.11.2002 annetun neuvoston direktiivin 2002/90/EY (EYVL 2002, L 328, s. 17) johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa mainitaan seuraavaa:

” – olisi toteutettava toimenpiteitä sekä varsinaisen laittoman rajanylityksen yhteydessä että ihmisten hyväksikäyttöä harjoittavien verkostojen ylläpitämisenä tapahtuvan laittomassa maahantulossa avustamisen torjumiseksi.”

- 4 Kyseisen direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on otettava käyttöön asianmukaiset seuraamukset:

- a) henkilölle, joka tarkoituksellisesti auttaa henkilöä, joka ei ole jonkin jäsenvaltion kansalainen, saapumaan jäsenvaltion alueelle tai kulkemaan sen alueen kautta kyseisessä jäsenvaltiossa ulkomaalaisten maahantulosta tai kauttakulusta annetun lainsäädännön vastaisesti;
- b) henkilölle, joka taloudellisen hyödyn saamiseksi tarkoituksellisesti auttaa henkilöä, joka ei ole jonkin jäsenvaltion kansalainen, oleskelemaan jäsenvaltion alueella kyseisessä jäsenvaltiossa ulkomaalaisten maassa oleskelusta annetun lainsäädännön vastaisesti.”

- 5 Mainitun direktiivin 3 artiklasta seuraa, että kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 ja 2 artiklassa tarkoitetuista teoista voidaan määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja vakuuttavia seuraamuksia.
- 6 Rikosoikeudellisten puitteiden vahvistamisesta laittomassa maahantulossa, kauttakulussa ja maassa oleskelussa avustamisen ehkäisemistä varten 28.11.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/946/YOS (EYVL 2002, L 328, s. 1) 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivin 2002/90 – 1 ja 2 artiklassa määritellyt rikkomukset ovat rangaistavissa tehokkain, oikeasuhteisin ja vakuuttavin rikosoikeudellisin rangaistuksin, jotka voivat johtaa rikoksen johdosta tapahtuvaan luovuttamiseen.”

Italian oikeus

- 7 Maahanmuuttoa ja ulkomaalaisen asemaa koskevista säännöksistä 25.7.1998 annetun asetuksen nro 286 (decreto legislativo n. 286 – Testo unico delle disposizioni concernenti la disciplina dell’immigrazione e norme sulla condizione dello straniero) (GURI nro 191, Supplemento ordinario, 18.8.1998), sellaisena kuin se on muutettuna 15.7.2009 annetulla lailla nro 94 (legge n. 94; jäljempänä asetus nro 286/1998), 12 §:n 3 ja 3 bis momentissa säädetään seuraavaa:

”3. Ellei kyse ole tosiseikaston perusteella vakavammasta rikoksesta, henkilö, joka tämän asetuksen säännösten vastaisesti edistää, ohjaa, järjestää, rahoittaa tai suorittaa ulkomaalaisten kuljettamista Italiaan tai muin toimin pyrkii mahdollistamaan näiden laittoman pääsyn Italiaan tai muuhun valtioon, jonka kansalaisia nämä eivät ole tai jossa näillä ei ole vakituiseen oleskeluun oikeuttavaa lupaa, voidaan tuomita 5–15 vuoden vankeusrangaistukseen ja 15 000 euron sakkoon kutakin henkilöä kohti,

- a) jos teko liittyy viiden tai useamman henkilön laittomaan maahanmuuttoon Italiaan tai oleskeluun sen alueella
- b) jos kuljetetun henkilön henki tai turvallisuus on vaarannettu hänen laittoman maahanmuuttonsa tai maassa oleskelunsa mahdollistamiseksi
- c) jos kuljetettua henkilöä on kohdeltu epäinhimillisesti tai alentavasti hänen laittoman maahanmuuttonsa tai maassa oleskelunsa mahdollistamiseksi
- d) jos teot on tehnyt vähintään kolme yhdessä toimivaa tai kansainvälisiä kuljetuspalveluja taikka väärennettyjä, muutettuja tai jollakin tavalla lainvastaisesti hankittuja asiakirjoja käyttänyttä henkilöä
- e) jos tekojen tekijöillä on hallussaan aseita tai räjähteitä.

3 bis. Jos edellä 3 momentissa tarkoitettut teot on tehty siten, että kaksi tai useampia saman momentin a–e alakohdassa tarkoitetuista vaihtoehdoista täyttyy, siinä säädettyä rangaistusta kovennetaan.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 8 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pääasian vastaajat olivat perustamalla Italiassa yhtiön, joka oli Romanian oikeuden mukaisesti perustetun yhtiön Api Construction SRL:n fiktiivinen jatke, saaneet vuosina 2004 ja 2005 direzione provinciale del lavoro di Pescaralta (Pescaran alueellinen työvoimaviranomainen, Italia) työluvut ja sen jälkeen luvat oleskella Italiassa 30 romanialaiselle työntekijälle. Lupien myöntämisperusteena oli asetuksen nro 286/1998 27 §:n g kohta, joka

mahdollistaa sen, että Italiassa toimivien yritysten palkkaamille työntekijöille voidaan työnantajan hakemuksesta antaa lupa tulla maahan väliaikaisesti lakisääteisen ulkomaisten työntekijöiden kiintiön ulkopuolella.

- 9 Ennakkoratkaisusta ilmenee myös, että pääasian vastaajia syytetään kyseisten Romanian kansalaisten laittoman maahantulon järjestämisestä Romanian unioniin liittymistä edeltäneenä aikana ”ulkomaisten halpatyövoiman intensiivisestä ja jatkuvasta käyttämisestä hyötymiseksi”.
- 10 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee yhtäältä sitä, tarkoittaako Romanian unioniin liittyminen sitä, että ennen liittymistä tehty rikos eli se, että Italian kansalaiset avustivat Romanian kansalaisten laittomassa maahanmuutossa, ei enää ole rangaistava, kun otetaan huomioon SEU 6 artikla, perusoikeuskirjan 49 artikla ja ihmisoikeussopimuksen 7 artikla, ja toisaalta sitä, onko vastaajalle edullisemmän rikoslain taannehtivan soveltamisen periaatetta sovellettava pääasian vastaajiin.
- 11 Tässä tilanteessa Tribunale ordinario di Campobasso (Campobasson ensimmäisen asteen tuomioistuin, Italia) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [ihmisoikeussopimuksen] 7 artiklaa, [perusoikeuskirjan] 49 artiklaa ja [SEU] 6 artiklaa tulkittava siten, että Romanian liittyminen Euroopan unioniin 1.1.2007 olisi merkinnyt sitä, että [asetuksen nro 286/1998] 12 §:ssä rangaistavaksi säädetty rikos ei enää ole rangaistava siltä osin kuin kyse on Romanian kansalaisten maahanmuutossa Italian valtion alueelle ja siellä oleskelussa avustamisesta?

2) Onko edellä mainittuja säännöksiä ja määräyksiä tulkittava siten, että jäsenvaltio ei voi soveltaa lievemmän rangaistuksen taannehtivaa soveltamista koskevaa periaatetta sellaisia henkilöitä kohtaan, jotka ovat ennen päivämäärää 1.1.2007 (tai jotain muuta myöhempää päivämäärää, jolloin sopimus tulee täysimääräisesti sovellettavaksi), jolloin Romanian liittyminen Euroopan unioniin tuli voimaan, syyllistyneet [asetuksen nro 286/1998] 12 §:n rikkomiseen siten, että he ovat avustaneet Romanian kansalaisten maahanmuuttoa, mistä ei ole 1.1.2007 lähtien enää säädetty rikoksena?”

Unionin tuomioistuimen toimivalta

- 12 Italian hallitus riitauttaa ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottamisen sillä perusteella, ettei esiin tuotuja unionin oikeuden oikeussääntöjä voida soveltaa pääasian kaltaiseen asiaan. Sen mukaan laittomassa maahanmuutossa avustamista – mukaan lukien tilanteet, joissa rikos on tehty Romanian kansalaisten hyväksi ennen Romanian unioniin liittymistä – koskevaan rikokseen sovellettavat kansalliset säännökset eivät kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan.
- 13 Tässä yhteydessä on muistutettava, että perusoikeuskirjan soveltamisala on jäsenvaltioiden toimenpiteiden osalta määritelty perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdassa, jonka mukaan perusoikeuskirjan määräykset koskevat jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun ne soveltavat unionin oikeutta (tuomio 26.2.2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, 17 kohta).
- 14 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että perusoikeuskirjan 51 artiklassa tarkoitettu käsite unionin oikeuden soveltaminen edellyttää tietynasteisen sellaisen yhteyden olemassaoloa, joka ylittää kyseisten alojen läheisyyden tai niiden väliset epäsuorat vaikutukset, unionin oikeuden toimen ja kyseessä olevan kansallisen toimenpiteen välillä (ks. vastaavasti tuomio 6.3.2014, Siragusa, C-206/13, EU:C:2014:126, 24 kohta).

- 15 Nämä päätelmät vastaavat päätelmiä, jotka ovat sen SEU 6 artiklan 1 kohdan määräyksen taustalla, jonka mukaan perusoikeuskirjan määräykset eivät millään tavoin laajenna perussopimuksissa määriteltyä unionin toimivaltaa (tuomio 8.5.2014, Pelckmans Turnhout, C-483/12, EU:C:2014:304, 21 kohta).
- 16 On totta, ettei ennakkoratkaisupyynnössä mainita nimenomaisesti niitä unionin oikeuden sääntöjä, jotka pääasiassa kyseessä olevalla kansallisella säännöstöllä olisi pantu täytäntöön.
- 17 On kuitenkin niin, että direktiivillä 2002/90 pyritään sen johdanto-osan toisen perustelukappaleen mukaan rajoittamaan laittomassa maahanmuutossa avustamista. Puitepäätöksen 2002/946 1 artiklan 1 kohdassa puolestaan säädetään, että kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kyseisen direktiivin 1 ja 2 artiklassa tarkoitetuista rikkomisista voidaan määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja vakuuttavia rikosoikeudellisia seuraamuksia, joista voi seurata henkilön luovuttaminen.
- 18 Riippumatta siitä, annettiinko asetus nro 286/1998 direktiivin 2002/90 ja puitepäätöksen 2002/946 säännösten saattamiseksi osaksi Italian oikeusjärjestystä, pääasiassa kyseessä olevan kaltaisilla laittomassa maahanmuutossa avustamisen estämistä koskevilla rikosoikeudellisilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan kyseisen direktiivin ja kyseisen puitepäätöksen täytäntöönpano (ks. analogisesti tuomio 26.2.2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, 27 ja 28 kohta).
- 19 Lisäksi on todettava, että nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisukysymykset koskevat sitä, mikä vaikutus mainitun kansallisen säännösten soveltamiseen on sillä, että Romanian kansalaiset saivat Romanian liittymisen seurauksena unionin kansalaisuuden, minkä arvioimisessa on kyse unionin oikeuden tulkinnasta.
- 20 Edellä esitetystä seuraa näin ollen, että unionin tuomioistuimella on toimivalta vastata ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin.

Asiakysymys

Alustavia toteamuksia

- 21 Kuten SEU 6 artiklan 3 kohdassa täsmennetään, ihmisoikeussopimuksessa tunnustetut perusoikeudet ovat osa unionin oikeutta yleisinä periaatteina. Lisäksi perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdassa määrätään, että niillä perusoikeuskirjaan perustuvilla oikeuksilla, jotka vastaavat ihmisoikeussopimuksessa taattuja oikeuksia, on sama merkitys ja sama ulottuvuus kuin mainitussa sopimuksessa. Ihmisoikeussopimusta ei kuitenkaan voida pitää – niin kauan kuin unioni ei ole siihen liittynyt – muodollisesti unionin oikeusjärjestykseen sisältyvänä oikeudellisena välineenä (tuomio 26.2.2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, 44 kohta ja tuomio 15.2.2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 45 kohta).
- 22 Niinpä tarkastelussa on otettava huomioon ainoastaan SEU 6 artikla ja perusoikeuskirjan 49 artikla (ks. vastaavasti tuomio 6.11.2012, Otis ym., C-199/11, EU:C:2012:684, 47 kohta ja tuomio 15.2.2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 46 kohta).

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tahtoo kysymyksillään, joihin voidaan vastata yhdessä, ennen kaikkea tietää, onko SEU 6 artiklaa ja perusoikeuskirjan 49 artiklaa tulkittava siten, että valtion liittyminen unioniin ei ole esteenä sille, että toinen valtio voi määrätä rikosoikeudellisen seuraamuksen henkilöille, jotka ovat ennen kyseistä liittymistä syyllistyneet rikokseen, joka koskee ensimmäisen valtion kansalaisten avustamista laittomassa maahanmuutossa.
- 24 Samassa yhteydessä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy myös laittoman maahanmuuton järjestäneille vastaajille edullisemman rikoslain taannehtivan soveltamisen periaatteen soveltamisesta.
- 25 Tässä yhteydessä on muistutettava, että kyseinen periaate – sellaisena kuin se vahvistetaan perusoikeuskirjan 49 artiklan 1 kohdassa – kuuluu unionin primaarioikeuteen. Unionin tuomioistuin totesi jo ennen Lissabonin sopimuksen, jolla perusoikeuskirjalle annettiin sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksille, voimaantuloa, että kyseinen periaate perustuu jäsenvaltioiden yhteiseen valtiosääntöperinteeseen ja sen on näin ollen katsottava kuuluvan unionin oikeuden yleisiin periaatteisiin, joita kansallisen tuomioistuimen on noudatettava, kun se soveltaa kansallista oikeutta (ks. vastaavasti tuomio 29.5.1997, Kremzow, C-299/95, EU:C:1997:254, 14 kohta).
- 26 Pelkästään se, että pääasian tosiseikat ajoittuivat vuosiin 2004 ja 2005 eli ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa 1.12.2009, ei näin ollen ole esteenä perusoikeuskirjan 49 artiklan 1 kohdan soveltamiselle nyt käsiteltävässä asiassa.
- 27 Vastaajalle edullisemman rikoslain taannehtiva soveltaminen edellyttää välttämättä lakien ajallista seuraantoa ja perustuu toteamukseen siitä, että lainsäätäjällä on muuttanut mieltään joko tekojen rikosoikeudellisesta luokittelusta tai tiettyyn rikkomiseen sovellettavasta rangaistuksesta.
- 28 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, ettei pääasiassa kyseessä olevaa rikoslainsäädäntöä eli asetuksen nro 286/1998 12 §:n 3 ja 3 bis momenttia ole muutettu niiden tekojen tekemisen jälkeen, joista pääasian vastaajia syytetään. Italiaan suuntautuvassa laittomassa maahanmuutossa avustamisesta voidaan nimittäin edelleen määrätä 5–15 vuoden vankeusrangaistus.
- 29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimen kuitenkin huomauttaa, että huomioon otettava lainsäädännöllinen muutos on tapahtunut muun kuin rikosoikeudellisen lain eli Romanian unioniin liittymistä koskevan liittymisasiakirjan yhteydessä. Kyseinen tuomioistuin täsmentää, että se, että Romanian kansalaiset saivat kyseisen liittymisen seurauksena unionin kansalaisuuden 1.1.2007 ja että työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevat viimeiset rajoitukset poistettiin 1.1.2014, poisti perusteen kyseisten kansalaisten maahanmuuttoa tätä ennen järjestäneiden henkilöiden rikosoikeudelliselta rankaisemiselta.
- 30 Kyseinen tuomioistuin lisää, että Corte suprema di cassazione (ylimmän oikeusasteen kassaatio tuomioistuin, Italia) sulki yhdistetyin jaostoin 10.1.2008 antamassaan tuomiossa pois sen, että Romanian liittyminen unioniin olisi voinut poistaa liittymistä edeltäneeseen aikaan ajoittuneen laittomassa maahanmuutossa avustamisen lainvastaisuuden, ja että kyseinen oikeuskäytäntö vahvistettiin vuosina 2011 ja 2015. Corte suprema di cassationen ensimmäinen jaosto asettui kuitenkin 8.5.2007 antamassaan ratkaisussa, jolla se siirsi asian yhdistettyjen jaostojen käsiteltäväksi, vastakkaiselle kannalle.
- 31 Näin esiin nouseva kysymys koskee sitä, vaikuttaako se, että Romanian kansalaiset saivat unionin kansalaisuuden, laittomassa maahanmuutossa avustamista koskevan rikoksen tunnusmerkistöön ja tämän seurauksena rikoslainsäädännön soveltamiseen pääasiassa.

- 32 Asetuksen nro 286/1998 12 §:n 3 ja 3 bis momentti eivät koske Italiaan laittomasti saapuvia ja siellä ilman oleskelulupaa oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia vaan henkilöitä, jotka avustavat mainittujen kolmansien maiden kansalaisten laittomassa maahanmuutossa kyseiseen valtioon ja siellä oleskelussa. Pelkästään se, että kyseisten kolmansien maiden kansalaisten tultua laittomasti maahan heistä on heidän alkuperävaltionsa unioniin liittymisen seurauksena tullut unionin kansalaisia, ei voi vaikuttaa kyseisiä laittomassa maahanmuutossa avustaneita henkilöitä vastaan aloitettujen rikosoikeudenkäyntien etenemiseen.
- 33 Unionin kansalaisuuden saaminen on nimittäin tosiasiallinen tilanne, joka ei voi muuttaa laittomassa maahanmuutossa avustamista koskevan rikoksen tunnusmerkistöä.
- 34 Kuten edellä 28 kohdassa on mainittu, pääasiassa kyseessä olevassa rikoslainsäädännössä eli asetuksen nro 286/1998 12 §:n 3 ja 3 bis momentissa säädetään Italiaan suuntautuvassa laittomassa maahanmuutossa avustamisesta määrättävästä vankeusrangaistuksesta direktiivin 2002/90 3 artiklan ja puitepäätöksen 2002/946 1 artiklan – joiden mukaan tällaisesta rikoksesta on seurattava tehokas, oikeasuhteinen ja vakuuttava rangaistus – mukaisesti.
- 35 Italian oikeusjärjestyksessä säädettyä laittomassa maahanmuutossa avustamista koskevan rikoksen tunnusmerkistöä ei siis ole muutettu, eikä Romanian liittymisellä unioniin ollut mitään vaikutusta kyseisen rikoksen luokitteluun.
- 36 Kuten julkisasiamies esittää ratkaisuehdotuksensa 26 ja 27 kohdassa, minkään direktiivin 2002/90 tai muun unionin oikeuden säädöksen säännöksen perusteella ei voida katsoa, että unionin kansalaisuuden saamisesta olisi seurattava se, että pääasiassa kyseessä olevien kaltaisten vastaajien, jotka ovat salakuljettaneet työvoimaa, teko ei ole rangaistava. Päinvastaisella ratkaisulla rohkaistaisiin tämänkaltaiseen salakuljetukseen silloin, kun valtio aloittaa menettelyn unioniin liittymiseksi, koska salakuljettajille taattaisiin myöhempi immuniteetti. Saavutettu tavoite olisi tällöin täysin päinvastainen kuin se, johon unionin lainsäätäjät pyrkivät.
- 37 Lisäksi on mainittava unionin tuomioistuimen todenneen toistuvasti, että unionin kansalaisuutta koskevia säännöksiä ja määräyksiä sovelletaan niiden voimaantulosta lukien ja että on siis katsottava, että niitä on sovellettava aiemmin syntyneiden tilanteiden nykyisiin vaikutuksiin (tuomio 11.7.2002, D’Hoop, C-224/98, EU:C:2002:432, 25 kohta ja tuomio 21.12.2011, Ziolkowski ja Szeja, C-424/10 ja C-425/10, EU:C:2011:866, 58 kohta).
- 38 Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee varmuudella, että rikos, josta pääasian vastaajia syytetään, tehtiin vuosina 2004 ja 2005.
- 39 Kuten julkisasiamies esittää ratkaisuehdotuksensa 36 ja 37 kohdassa, kyseessä oleva rikos on toteuttamistapansa vuoksi luokiteltava hetkessä suoritetuksi rikokseksi. Maahanpääsyssä avustaminen toteutetaan nimittäin tosiasiallisesti silloin, kun salakuljettajien kuljettama henkilö ylittää unionin ulkorajan, ja oleskelussa avustaminen silloin, kun hänelle annetaan vilpillisesti hankitut asiakirjat, joiden avulla hän pystyy esiintymään henkilönä, jolla on oikeus unionin kansalaisuuteen tai laillisen ulkomaisen työntekijän asemaan liitettyihin etuihin.
- 40 Niinpä rikos, josta pääasian vastaajia syytetään, oli täysimääräisesti ja lopullisesti tehty ennen kuin Romania 1.1.2007 liittyi unioniin ja vielä suuremmalla syyllä ennen kuin kyseisen valtion kansalaisia olevien työntekijöiden vapaan liikkuvuuden viimeiset rajoitukset poistettiin 1.1.2014.
- 41 Tästä seuraa, että nyt käsiteltävässä asiassa mainittua rikosta ei voida pitää sellaisena ennen Romanian unioniin liittymistä syntyneenä tilanteena, jonka kaikki vaikutukset eivät olisi ilmenneet ennen kyseistä liittymistä (ks. vastaavasti tuomio 3.9.2014, X, C-318/13, EU:C:2014:2133, 22 ja 23 kohta).

- 42 Niinpä ennakkoratkaisukysymyksiin on kaiken edellä esitetyn perusteella vastattava, että SEU 6 artiklaa ja perusoikeuskirjan 49 artiklaa on tulkittava siten, että valtion liittyminen unioniin ei ole esteenä sille, että toinen jäsenvaltio voi määrätä rikosoikeudellisen seuraamuksen henkilöille, jotka ovat ennen kyseistä liittymistä syyllistyneet rikokseen, joka koskee ensimmäisen valtion kansalaisten avustamista laittomassa maahanmuutossa.

Oikeudenkäyntikulut

- 43 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEU 6 artiklaa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 49 artiklaa on tulkittava siten, että valtion liittyminen unioniin ei ole esteenä sille, että toinen jäsenvaltio voi määrätä rikosoikeudellisen seuraamuksen henkilöille, jotka ovat ennen kyseistä liittymistä syyllistyneet rikokseen, joka koskee ensimmäisen valtion kansalaisten avustamista laittomassa maahanmuutossa.

Allekirjoitukset